

BÖLÜM 130

NÖROLOJİK HASTALIKLARDA ŞİKAYET VE ÖYKÜ ALMA İLE SİNİR SİSTEMİ ANATOMİSİ

Onur Serdar GENÇLER¹

ŞİKAYET VE ÖYKÜ ALMA

Giriş

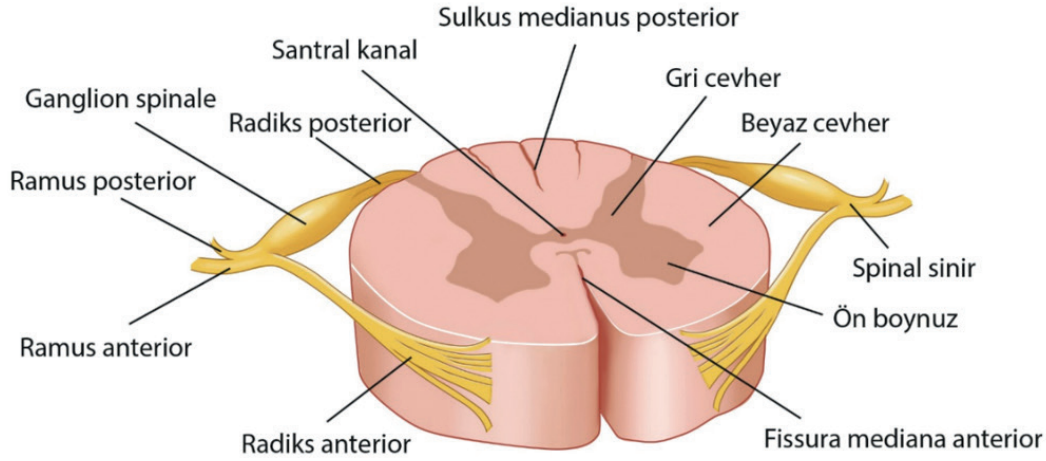
Nörolojik hastalıkların tanısı genelde kompleks bir süreci içerir. Öykü alma ile fiziksel muayene bu sürecin en önemli parçalarını oluşturmaktadır. Detaylı ve doğru alınan anamnez, nörolojik muayene ve tanısal nörolojik inceleme basamaklarına geçmeden ön tanıların oluşturulmasını sağlamaktadır. Hatta Osler “Hastanızı dinleyin, o size tanısını söylemektedir” şeklinde bir ifadeyle anamnezin önemini vurgulamıştır. Özellikle yakınması subjektif duyuşal belirtilerden oluşan hastalarda, iyi bir anamnez tanı için çok değerlidir. Ayrıca tekrarlayan migren, idiopatik trigeminal nevralji gibi bazı nörolojik rahatsızlıkların tanısı sadece iyi bir hikaye ile koyulabilmektedir. Epilepsi de ise bazen elektroensefalografi (EEG) normal olmasına rağmen, detaylı alınan bir hikaye ile nöbet özelliği tespit edilerek tedavi ayarlaması yapılabilir. Bu durumlara istinaden hekim, hasta-

nın yakınmasının ne olduğunu ve tam olarak ne söylemek istediğini anlamalı ve daha sonra muayene aşamasına geçmelidir. Hastanın konuşma şekli, içeriği, akıcılığı, konuşulanları anlaması, farkındalığı, yüz ifadesi, ses tonu, istem dışı hareketleri anamnez esnasında değerlendirilmeye başlanır. Bu nedenle anamnez, nörolojik muayenenin bir parçası sayılabilir.

Nörolojik Öykü Alırken Dikkat Edilmesi Gerekenler

Hikaye almanın tek amacı sadece hastalık hakkında bilgi sahibi olmak değildir. Aynı zamanda hastanın rahatlamasını ve hekime güven duymasını sağlamaktır. Bu nedenle hekim anamnez alırken hastaya karşı kibar, anlayışlı, sabırlı olmalı ve dostane bir tavır sergilemelidir. Yakınması ile ilgili bilgi alınırken, hastayı sorgulanan semptom konusunda yönlendirmemeye özen gösterilmelidir. Hastanın özellikle mevcut şikayetine yoğunlaşılmalı ve hikayeye ayrılan zamanın çoğu baş-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Yüksek İhtisas Üniversitesi Nöroloji AD., Medicalpark Ankara Batıkent Hastanesi, serdargencler@gmail.com

Şekil 7. Spinal kordun iç yapısı ile spinal sinirin ön ve arka köklerini gösteren medulla spinalisin transvers kesiti

Otonom sinir sistemi (OSS), kalp kası, düz kaslar ve salgı bezleri gibi istemsiz çalışan yapıların impulslarını taşıyan sinir sistemi bölümüdür. Sempatik ve parasempatik olmak üzere iki parçadan oluşmaktadır. Efferent ve afferent lifleri vardır ve birbirlerini ters çalışmaktadırlar. Hem sempatik hem de parasempatik sinir sisteminin otonomik ganglionları vardır.

KAYNAKLAR

1. Aİ Baysal (Çev.). Bölüm 1: Nörolojik Lokalizasyonun Temel İlkeleri. Paul W. Brazis, Jose C. Masdeu, José Biller (Eds.). Nörolojide Klinik Lokalizasyonlar (Murat Emre, Çev. Ed.) kitabı içinde. 5. Baskı, Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara 2009, ss 1-26.
2. B Ömerci, B Aktekin, CA Bingöl. Bölüm 14: Nörolojik Muayene. Yaşar Küçükardalı (Ed.). Semiyoloji kitabı içinde. 2. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul 2016, ss 407-55.
3. Chapter 18: The Nervous System, In: Mark H. Swartz (Ed.). Textbook of Physical Diagnosis: History and Examination. 7th edition, Elsevier Saunders, Philadelphia, PA 2014, pp 583-636.e2.
4. Doğan Taner (Ed.). Fonksiyonel Nöroanatomi. 9. Baskı, ODTÜ Yayıncılık, Ankara 2010.
5. EJ Fine, MZ Darkhabani. Chapter 16: History of the development of the neurological examination, In: S Finger, F Boller, KL Tyler (Eds.). Handbook of Clinical Neurology, Vol. 95 (3rd series) History of Neurology. Elsevier B.V., Amsterdam, The Netherlands 2010, pp 213-33.
6. G Şahin (Çev.). Bölüm 3: Nörolojik Öykü. William W. Campbell (Ed.). DeJong's The Neurologic Examination Türkçe (Neşe Çelebisoy, Çev. Ed.) kitabı içinde. 6. Baskı, Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara 2008, ss 19-31.
7. Gaitanis J, Tarui T. Nervous System Malformations. Continuum (Minneapolis) 2018;24(1, Child Neurology):72-95.
8. K Selekler. Sinir Sistemi. Abdülkadir Kayısı (Ed.). İç Hastalıkları (Semiyoloji) kitabı içinde. 13. Baskı, Alfa Yayıncılık, İstanbul 2019, ss 939-1037.
9. Kennedy A, Zakaria R. Taking a neurological history. Medicine 2012;40(8):403-8.
10. M Emre (Çev.). Nöroloji Hastasına Yaklaşım. Allan H. Ropper, Martin A. Samuels (Eds.). Adams and Victor's Principles of Neurology Türkçe (Murat Emre, Çev. Ed.) kitabı içinde. 9. Baskı, Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara 2011, ss 3-12.
11. M Khakshour. Structure of the Nervous System, In: Neil R. Carlson (Ed.). Foundations of Physiological Psychology. 6th edition, Pearson Education, Boston, MA 2005, pp 63-95.
12. Milligan TA. Diagnosis in Neurologic Disease. Med Clin North Am 2019;103(2):173-90.
13. NG Şirin, G Akman-Demir, SZ Bahar, E Aktin. Sinir Sistemi Semiyolojisinin Genel Prensipleri – Nörolojik Hastaya Yaklaşım. A. Emre Öge, Betül Baykan, Başar Bilgiç (Ed.). Nöroloji e-Ders Kitabı içinde. İstanbul Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı 2020.
14. Richard S. Snell (Ed.). Klinik Nöroanatomi (M Yıldırım, Çev. Ed.). 7. İngilizce baskıdan çeviri, Nobel Kitabevleri, İstanbul 2011.
15. Stone J. Functional neurological disorders: the neurological assessment as treatment. Pract Neurol 2016;16(1):7-17.